

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia stałej krajowej komisji dla spraw rolniczych.

Wysoki Sejmie!

W skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 29. października b. r. przedłożył Wydział krajowy projekt statutu komisji dla spraw rolniczych.

Komisya gospodarstwa krajowego przyjmując w zasadzie ten projekt, uznała za potrzebne poczynić w nim niektóre zmiany.

Mianowicie pragnie komisya, ażeby Towarzystwa rolnicze miały po trzech reprezentantów w składzie komisji krajowej, zamiast po dwóch tylko, proponowanych przez Wydział krajowy. Dalej, pragnie komisya, ażeby galicyjskie Towarzystwo leśne było także reprezentowane w krajowej komisji przez swojego delegata. Natomiast przyznaje komisya gosp. kraj. Wydziałowi krajowemu prawo mianowania czterech członków, a samej komisji rolniczej prawo przybrania do swego grona także czterech członków. Tym sposobem składałaby się krajowa komisya rolnicza z 18 członków, oprócz przewodniczącego.

Przepisy § 11. statutu winny stosować się także do posiedzeń sekeyi stałej.

W myśl wywodów komisji gosp. kraj. z 29. paźdz. b. r. przedkłada komisya wniosek, upoważniający Wydział krajowy do ustanowienia posady fachowego urzędnika dla spraw rolniczych.

Nareszcie komisya gosp. kraj. ma zaszczyt przypomnieć, że Wys. Izba dwukrotnie powyższymi uchwałami uznała potrzebę ustanowienia organu doradczego w sprawach gospodarstwa wiejskiego przy Wydziale krajowym. Do wypowiedzianych zaś argumentów przez wnioskodawcę w r. 1889 i przez komisję sejmową w r. 1890, dodaje komisya gosp. kraj. jeszcze następującą uwagę: że wobec coraz liczniejszych spraw, które oprócz fachowej wiedzy, wymagają współdziałania władz ustawodawczych i administracyjnych, potrzeba koniecznie organu, którego głos byłby więcej uwzględniany, niż głos prywatnych Towarzystw rolniczych.

Takim organem byłaby właśnie krajowa komisya rolnicza, ustanowiona wolą Reprezentacyi całego kraju.

W myśl powyższych wywodów komisya gospodarstwa krajowego przedkłada Wysokiej Izbie następujące wnioski:

I.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony statut „krajowej komisji dla spraw rolniczych“.

II.

Sejm powiększa etat Wydziału krajowego o jednego urzędnika, posiadającego fachowe wykształcenie i praktykę rolniczą, przyznając mu pensję stałą roczną w kwocie . 1.500 zł.
 dodatek aktywalny w kwocie 300 „
 dodatki pięcioletnie po 200 „

(Sprawozdaniem niniejszem załatwione zostały petycje L. 690/1890 i L. 1.166/1890).

Lwów 23. listopada 1890.

Przewodniczący :

St. Polanowski w. r.

Sprawozdawca .

Tadeusz Langie w. r.

Statut

krajowej Komisji dla spraw rolniczych.

§. 1.

Krajowa Komisja dla spraw rolniczych jest fachowym organem doradczym Wydziału krajowego we wszelkich jego czynnościach, mających na celu ochronę, tudzież prawidłowy rozwój wszelkich gałęzi gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego (gorzelnictwa, krochmalarnictwa itp.), zwłaszcza zaś podnoszenie i rozszerzanie gospodarczej wiedzy.

§. 2.

W tym celu komisja:

- a) bada stosunki gospodarstwa wiejskiego w kraju;
- b) opracowuje i przedkłada Wydziałowi krajowemu bądź z własnej inicjatywy, bądź też na jego wezwanie, projekty dążące do podniesienia gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego we wszelkich jego gałęziach,
- c) przedstawia Wydziałowi krajowemu wnioski co do życzeń i żądań; z jakimi w interesie gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego odnieść się należy do państwowych władz administracyjnych i ustawodawczych;
- d) na żądanie Wydziału krajowego udziela mu opinii we wszelkich sprawach gospodarczych;
- e) czyni wnioski co do zakładania nowych szkół gospodarskich wszelkich stopni i rodzajów, stacyj doświadczalnych, muzeów rolniczych itp.;
- f) z ramienia Wydziału krajowego wykonywa nadzór nad temi szkołami i zakładami, tudzież nad wędrowną nauką rolnictwa;
- g) udziela Wydziałowi krajowemu opinii co do rozdawnictwa stypendyów i zasiłków na cele rolnicze, w granicach kredytów przez Sejm uchwalonych;
- h) czyni wnioski co do wysyłania odpowiednich osobistości za granicę celem badania postępów gospodarstwa wiejskiego i przemysłu rolniczego, stanu i rozwoju szkół rolniczych itp.

§. 3.

W skład krajowej komisji dla spraw rolniczych wchodzi:

1. Marszałek krajowy jako przewodniczący;
2. dwaj członkowie Wydziału krajowego, przez Wydział do tego wydelegowani;
3. trzech delegaci c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego;

4. trzech delegaci c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego;
5. delegat Towarzystwa kólek rolniczych;
6. delegat Towarzystwa leśnego galicyjskiego;
7. czterech członków powołanych przez Wydział krajowy;
8. czterech członków, przybranych przez komisję w jej powyższym składzie.

Mandaty wszystkich członków komisji trwają przez czas kadencji sejmowej. Przy rozpoczęciu nowej kadencji sejmowej nastąpią nowe wybory — wszakże ustępujący członkowie mogą być ponownie wybrani.

W razie ustąpienia lub śmierci którego z członków w ciągu kadencji, następuje nowy wybór.

§. 4.

Komisja wybiera ze swego grona dwóch wiceprezesów do zastępstwa Marszałka krajowego w przewodniczeniu, w razie przeszkody. Na wypadek nieobecności tak prezesa jak i obydwóch wiceprezesów, zastępuje ich w przewodnictwie członek Wydziału krajowego, przez Wydział krajowy do tego wyznaczony.

§. 5.

Członek komisji mianowany przez Wydział krajowy lub przez komisję, który bez dostatecznego usprawiedliwienia nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach, przestaje być członkiem komisji. W jego miejsce zamianuje Wydział krajowy a względnie komisja innego członka na resztę kadencji (czasu do którego ustępujący członek miał urzędować).

§. 6.

W razie potrzeby powołuje Wydział krajowy bądź z własnej inicjatywy bądź też na wniosek komisji specjalnych znawców do udziału w naradach komisji z głosem doradczym.

§. 7.

Zwyczajne zebrania komisji krajowej dla spraw rolniczych odbywają się cztery razy do roku, mianowicie w miesiącach: marcu, czerwcu, wrześniu i grudniu.

Nadzwyczajne zebrania komisji zwołuje Prezes komisji lub tegoż zastępca, ilekroć tego uzna potrzebę, albo też jeżeli Wydział krajowy lub przynajmniej pięciu członków komisji tego zażądata. Przedmiot, dla którego zwołane być ma nadzwyczajne zebranie komisji, musi być przez zażądających zwołania podany do wiadomości Prezydium komisji.

§. 8.

Zaproszenia na zebrania zwyczajne lub nadzwyczajne rozsyła Prezydium komisji na 14 dni przed terminem zebrania, z podaniem porządku dziennego obrad i wymienieniem referentów spraw, które będą wzięte pod obrady.

§. 9.

Komisja wybierze ze swego grona sekcję stałą, złożoną z 7 członków, ile możliwości zamieszkałych we Lwowie lub w najbliższej okolicy Lwowa.

Sekeya stała :

- a) przygotowuje przedmioty obrad dla komisji pełnej ;
- b) rozdziela referaty pomiędzy swych członków ewentualnie i pomiędzy innych członków komisji ;
- e) w sprawach nie cierpiących zwłoki, które nie mogłyby być odroczone do zwołania komisji pełnej, udziela Wydziałowi krajowemu opinii w zastępstwie komisji.

Wybór sekeyi stałej odbywa się co roku na zwyczajnem posiedzeniu komisji pełnej. Ustępujący mogą być powtórnie wybrani.

Przewodniczącym sekeyi stałej jest członek Wydziału krajowego, przez Wydział krajowy do tego przeznaczony.

§. 10.

Komisya może do pewnych specjalnych spraw wybierać komisye stałe lub czasowe, wyznaczać z grona swego delegatów do pewnych szczególnych czynności, a ewentualnie przedstawiać Wydziałowi krajowemu delegatów z pozu grona członków komisji.

§. 11.

Do ważności uchwał komisji lub sekeyi stałej potrzeba obecności Prezesa lub jego zastępcy (§. 7.) i najmniej połowy liczby członków stałych.

Uchwały zapadają bezwzględnią większością głosów członków na posiedzeniu obecnych. W razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 12.

Wydział krajowy przeznacza jednego ze swych urzędników na sekretarza komisji, który pełni czynności biurowe komisji pod kierownictwem szefa departamentu Wydziału krajowego. Z Wydziałem krajowym znosi się komisya w krótkiej drodze.

§. 13.

Członkowie komisji wykonujący czynności z polecenia komisji poza miejscem zamieszkania, tudzież zamiejscowi, przybywający na posiedzenia pobierają po 5 zł w. a. za każdy dzień czynności lub podróży, — a jako zwrot kosztów podróży cenę jazdy I-szą klasą kolei żelaznej, a po 1 zł. 50 ct. za miarometr drogą pocztową.

§. 14.

Osobne regulamina, przez komisję wypracowane, a przez Wydział krajowy zatwierdzone, normują porządek czynności tak pełnej komisji jak i jej sekeyi, tudzież biura komisji.
